Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Codul de procedură civilă

Cu modificările aduse prin Legea nr. 17/2017

♦ Legea de aplicare ♦ Reglementări anterioare ♦ Legislaţie conexă
♦ Decizii ale Curţii Constituţionale ♦ Recursuri în interesul legii
♦ Hotărâri prealabile ♦ Index

Ediţia a 4-a actualizată (22 martie 2017),
îngrijită şi adnotată de:

Judecător dr. **Evelina Oprina**

Avocat **Dragoş Bogdan**

Avocat **Cristian-Paul Lospa**

ROSETTI
Editura Rosetti International
Bucureşti, 2017

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ROMÂNIA [Legislaţie]
Codul de procedură civilă. - Ed. a 4-a, rev. / ed. îngrijită de Evelina Oprina, Dragoş Bogdan, Cristian Paul Lospa. - Bucureşti : Rosetti International, 2017
Index
ISBN 978-606-8794-32-7

I. Oprina, Evelina (ed.)
II. Bogdan, Dragoş (ed.)
III. Lospa, Cristian-Paul (ed.)

34

CNI CORESI
Tipărit la C.N.I. „CORESI" S.A.

Copyright © 2017 Editura ROSETTI International

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Toate drepturile asupra prezentei ediţii sunt rezervate Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuţie aparţin în exclusivitate Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
Bucureşti, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poştal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0726 178 175; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

SUMAR

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ 5
Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă 12
Index 405

Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă *(extras)* 433
Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanţelor judecătoreşti, precum şi pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă *(extras)* 439
O.U.G. nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum şi pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziţii din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă 445

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Abrevieri

CDFUE	Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene
CEDO	Convenţia Europeană a Drepturilor Omului / Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CPC 1865	Codul de procedură civilă din 1865
D.	Decretul
H.G.	Hotărârea Guvernului
ÎCCJ	Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie
L.	Legea
M. Of.	Monitorul Oficial, Partea I
C. civ.	Codul civil (Legea nr. 287/2009)
CP	Codul penal (Legea nr. 286/2009)
CPC	Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010)
CPP	Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
O.G.	Ordonanţa Guvernului
O.U.G.	Ordonanţa de urgenţă a Guvernului
Regl. ant.	Reglementarea anterioară Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă
TFUE	Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Art.

TITLUL PRELIMINAR. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă şi principiile fundamentale ale procesului civil 1-28
CAPITOLUL I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă 1-4
CAPITOLUL II. Principiile fundamentale ale procesului civil 5-23
CAPITOLUL III. Aplicarea legii de procedură civilă 24-28

CARTEA I. Dispoziţii generale 29-191
TITLUL I. Acţiunea civilă 29-40
TITLUL II. Participanţii la procesul civil 41-93
CAPITOLUL I. Judecătorul. Incompatibilitatea 41-54
CAPITOLUL II. Părţile 55-91
SECŢIUNEA 1. Folosinţa şi exerciţiul drepturilor procedurale 56-58
SECŢIUNEA a 2-a. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte 59-60
SECŢIUNEA a 3-a. Alte persoane care pot lua parte la judecată 61-79
§ 1. Intervenţia voluntară 61-67
§ 2. Intervenţia forţată 68-79
I. Chemarea în judecată a altei persoane 68-71
II. Chemarea în garanţie 72-74
III. Arătarea titularului dreptului 75-77
IV. Introducerea forţată în cauză, din oficiu, a altor persoane 78-79
SECŢIUNEA a 4-a. Reprezentarea părţilor în judecată 80-89
§ 1. Dispoziţii generale 80-82
§ 2. Dispoziţii speciale privind reprezentarea convenţională 83-89
SECŢIUNEA a 5-a. Asistenţa judiciară 90-91
CAPITOLUL III. Participarea Ministerului Public în procesul civil 92-93
TITLUL III. Competenţa instanţelor judecătoreşti 94-147
CAPITOLUL I. Competenţa materială 94-106
SECŢIUNEA 1. Competenţa după materie şi valoare 94-97

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

SECŢIUNEA a 2-a. Determinarea competenţei după valoarea obiectului cererii introductive de instanţă 98-106
CAPITOLUL II. Competenţa teritorială 107-121
CAPITOLUL III. Dispoziţii speciale 122-128
CAPITOLUL IV. Incidente procedurale privitoare la competenţa instanţei 129-147
SECŢIUNEA 1. Necompetenţa şi conflictele de competenţă 129-137
SECŢIUNEA a 2-a. Litispendenţa şi conexitatea 138-139
SECŢIUNEA a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanţei 140-147
TITLUL IV. Actele de procedură 148-179
CAPITOLUL I. Forma cererilor 148-152
CAPITOLUL II. Citarea şi comunicarea actelor de procedură 153-173
CAPITOLUL III. Nulitatea actelor de procedură 174-179
TITLUL V. Termenele procedurale 180-186
TITLUL VI. Amenzi judiciare şi despăgubiri 187-191
CARTEA A II-A. Procedura contencioasă 192-526
TITLUL I. Procedura în faţa primei instanţe 192-455
CAPITOLUL I. Sesizarea instanţei de judecată 192-210
SECŢIUNEA 1. Dispoziţii generale 192-193
SECŢIUNEA a 2-a. Cererea de chemare în judecată 194-204
SECŢIUNEA a 3-a. Întâmpinarea 205-208
SECŢIUNEA a 4-a. Cererea reconvenţională 209-210
CAPITOLUL II. Judecata 211-405
SECŢIUNEA 1. Dispoziţii generale 211-236
SECŢIUNEA a 2-a. Cercetarea procesului 237-388
SUBSECŢIUNEA 1. Dispoziţii comune 237-244
SUBSECŢIUNEA a 2-a. Excepţiile procesuale 245-248
SUBSECŢIUNEA a 3-a. Probele 249-365
§ 1. Dispoziţii generale 249-264
§ 2. Dovada cu înscrisuri 265-308
I. Dispoziţii generale 265-268
II. Înscrisul autentic 269-271
III. Înscrisul sub semnătură privată 272-281
IV. Înscrisurile pe suport informatic 282-284
V. Duplicatele şi copiile de pe înscrisurile autentice sau sub semnătură privată 285-287

VI. Înscrisurile recognitive sau reînnoitoare 288
VII. Regimul altor înscrisuri 289-291
VIII. Administrarea probei cu înscrisuri 292-300
IX. Verificarea înscrisurilor 301-308
§ 3. Proba cu martori 309-326
I. Admisibilitatea probei cu martori 309-310
II. Administrarea probei cu martori 311-326
§ 4. Prezumţiile 327-329
§ 5. Expertiza 330-340
§ 6. Mijloacele materiale de probă 341-344
§ 7. Cercetarea la faţa locului 345-347
§ 8. Mărturisirea 348-358
I. Admisibilitatea probei 348-350
II. Interogatoriul 351-358
§ 9. Asigurarea probelor 359-365
SUBSECŢIUNEA a 4-a. Administrarea probelor de către avocaţi sau consilieri juridici 366-388
SECŢIUNEA a 3-a. Dezbaterea în fond a procesului 389-394
SECŢIUNEA a 4-a. Deliberarea şi pronunţarea hotărârii 395-405
CAPITOLUL III. Unele incidente procedurale 406-423
SECŢIUNEA 1. Renunţarea la judecată 406-407
SECŢIUNEA a 2-a. Renunţarea la dreptul pretins 408-410
SECŢIUNEA a 3-a. Suspendarea procesului 411-415
SECŢIUNEA a 4-a. Perimarea cererii 416-423
CAPITOLUL IV. Hotărârile judecătoreşti 424-455
SECŢIUNEA 1. Dispoziţii generale 424-435
§ 1. Denumirea, întocmirea şi comunicarea hotărârii 424-428
§ 2. Efectele hotărârii judecătoreşti 429-435
SECŢIUNEA a 2-a. Hotărârile date în baza recunoaşterii pretenţiilor 436-437
SECŢIUNEA a 3-a. Hotărârea prin care se încuviinţează învoiala părţilor 438-441
SECŢIUNEA a 4-a. Îndreptarea, lămurirea şi completarea hotărârii 442-447
SECŢIUNEA a 5-a. Executarea provizorie 448-450
SECŢIUNEA a 6-a. Cheltuielile de judecată 451-455

TITLUL II. Căile de atac 456-513
CAPITOLUL I. Dispoziţii generale 456-465
CAPITOLUL II. Apelul 466-482
CAPITOLUL III. Căile extraordinare de atac 483-513
SECŢIUNEA 1. Recursul 483-502
SECŢIUNEA a 2-a. Contestaţia în anulare 503-508
SECŢIUNEA a 3-a. Revizuirea 509-513
TITLUL III. Dispoziţii privind asigurarea unei practici judiciare unitare 514-521
CAPITOLUL I. Recursul în interesul legii 514-518
CAPITOLUL II. Sesizarea Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie în vederea pronunţării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept 519-521
TITLUL IV. Contestaţia privind tergiversarea procesului 522-526
CARTEA A III-A. Procedura necontencioasă judiciară 527-540
TITLUL I. Dispoziţii generale 527-537
TITLUL II. Dispoziţii speciale 538-540
CARTEA A IV-A. Despre arbitraj 541-621
TITLUL I. Dispoziţii generale 541-547
TITLUL II. Convenţia arbitrală 548-554
TITLUL III. Tribunalul arbitral 555-570
TITLUL IV. Procedura arbitrală 571-607
CAPITOLUL I. Sesizarea tribunalului arbitral 571-574
CAPITOLUL II. Judecata 575-594
CAPITOLUL III. Cheltuielile arbitrale 595-600
CAPITOLUL IV. Hotărârea arbitrală 601-607
TITLUL V. Desfiinţarea hotărârii arbitrale 608-613
TITLUL VI. Executarea hotărârii arbitrale 614-615
TITLUL VII. Arbitrajul instituţionalizat 606-621
CARTEA A V-A. Despre executarea silită 622-914
TITLUL I. Dispoziţii generale 622-726
CAPITOLUL I. Scopul şi obiectul executării silite 622-631
CAPITOLUL II. Titlul executoriu 632-643
CAPITOLUL III. Participanţii la executarea silită 644-662
CAPITOLUL IV. Efectuarea executării silite 663-705
SECŢIUNEA 1. Sesizarea organului de executare 663-672

SECŢIUNEA a 2-a. Efectuarea actelor de executare silită 673-686
SECŢIUNEA a 3-a. Executarea împotriva moştenitorilor 687-689
SECŢIUNEA a 4-a. Intervenţia altor creditori 690-696
SECŢIUNEA a 5-a. Perimarea executării silite 697-699
SECŢIUNEA a 6-a. Amânarea, suspendarea şi restrângerea executării 700-702
SECŢIUNEA a 7-a. Încetarea executării silite 703-705
CAPITOLUL V. Prescripţia dreptului de a obţine executarea silită 706-711
CAPITOLUL VI. Contestaţia la executare 712-720
CAPITOLUL VII. Depunerea cu afectaţiune specială 721-722
CAPITOLUL VIII. Întoarcerea executării 723-726
TITLUL II. Urmărirea silită asupra bunurilor debitorului 727-887
CAPITOLUL I. Urmărirea mobiliară 727-812
SECŢIUNEA 1. Bunurile mobile care nu se pot urmări 727-730
SECŢIUNEA a 2-a. Procedura urmăririi mobiliare 731-780
§ 1. Sechestrarea bunurilor mobile 731-752
§ 2. Valorificarea bunurilor sechestrate 753-757
§ 3. Vânzarea la licitaţie publică 757-777
§ 4. Dispoziţii speciale 779-780
SECŢIUNEA a 3-a. Poprirea 781-794
SECŢIUNEA a 4-a. Urmărirea fructelor şi a veniturilor imobilelor 795-812
§ 1. Urmărirea silită a fructelor neculese şi a recoltelor prinse de rădăcini 795-799
§ 2. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor 800-812
CAPITOLUL II. Urmărirea imobiliară 813-863
SECŢIUNEA 1. Bunurile imobile care pot fi urmărite 813-818
SECŢIUNEA a 2-a. Încuviinţarea urmăririi imobiliare 819-826
SECŢIUNEA a 3-A. Efectele urmăririi 827-828
SECŢIUNEA a 4-a. Vânzarea la licitaţie publică 829-856
§ 1. Formalităţile premergătoare vânzării 829-834
§ 2. Scoaterea în vânzare a imobilului 835-841
§ 3. Licitaţia şi adjudecarea imobilului 842-856
SECŢIUNEA a 5-a. Efectele adjudecării 857-859
SECŢIUNEA a 6-a. Dispoziţii speciale 860-863
CAPITOLUL III. Eliberarea şi distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită 864-887

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

SECŢIUNEA 1. Dispoziţii generale 864-868
SECŢIUNEA a 2-a. Distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunurilor urmărite 869-878
SECŢIUNEA a 3-a. Plata sumei rezultate din urmărirea silită 879-887
TITLUL III. Executarea silită directă 888-914
CAPITOLUL I. Dispoziţii generale 888-892
CAPITOLUL II. Predarea silită a bunurilor mobile 893-895
CAPITOLUL III. Predarea silită a bunurilor imobile 896-902
CAPITOLUL IV. Executarea silită a altor obligaţii de a face sau a obligaţiilor de a nu face 903-914
SECŢIUNEA 1. Dispoziţii comune 903-909
SECŢIUNEA a 2-a. Executarea hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii referitoare la minori 910-914
CARTEA A VI-A. Proceduri speciale 915-1.064
TITLUL I. Procedura divorţului 915-935
CAPITOLUL I. Dispoziţii comune 915-928
CAPITOLUL II. Divorţul remediu 929-933
SECŢIUNEA 1. Divorţul prin acordul soţilor 929-932
SECŢIUNEA a 2-a. Divorţul din motive de sănătate 933
CAPITOLUL III. Divorţul din culpa soţilor 934-935
TITLUL II. Procedura punerii sub interdicţie judecătorească 936-943
TITLUL III. Procedura de declarare a morţii 944-951
TITLUL IV. Măsuri asigurătorii şi provizorii 952-979
CAPITOLUL I. Sechestrul asigurător 952-969
SECŢIUNEA 1. Dispoziţii generale 952-959
SECŢIUNEA a 2-a. Dispoziţii speciale privind sechestrul asigurător al navelor civile 960-969
CAPITOLUL II. Poprirea asigurătorie 970-971
CAPITOLUL III. Sechestrul judiciar 972-977
CAPITOLUL IV. Măsuri provizorii în materia drepturilor de proprietate intelectuală 978-979
TITLUL V. Procedura partajului judiciar 980-996
TITLUL VI. Procedura ordonanţei preşedinţiale 997-1.002
TITLUL VII. Cererile posesorii 1.003-1.005
TITLUL VIII. Procedura ofertei de plată şi consemnaţiunii 1.006-1.013
TITLUL IX. Procedura ordonanţei de plată 1.014-1.025

TITLUL X. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă 1.026-1.033
TITLUL XI. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept 1.034-1.049
CAPITOLUL I. Dispoziţii generale 1.034-1.039
CAPITOLUL II. Procedura de evacuare 1.040-1.045
CAPITOLUL III. Dispoziţii speciale 1.046-1.049
TITLUL XII. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii 1.050-1.053
TITLUL XIII. Procedura refacerii înscrisurilor şi hotărârilor dispărute 1.054-1.056
TITLUL XIV. Cauţiunea judiciară 1.057-1.064
CARTEA A VII-A. Procesul civil internaţional 1.065-1.133
TITLUL I. Competenţa internaţională a instanţelor române 1.066-1.082
CAPITOLUL I. Dispoziţii generale 1.066-1.078
CAPITOLUL II. Dispoziţii speciale de competenţă internaţională a instanţelor române 1.079-1.082
TITLUL II. Legea aplicabilă în procesul civil internaţional 1.083-1.093
CAPITOLUL I. Capacitatea şi drepturile părţilor în proces 1.083-1.087
CAPITOLUL II. Legea aplicabilă în materie procedurală 1.088-1.093
TITLUL III. Eficacitatea hotărârilor străine 1.094-1.110
CAPITOLUL I. Recunoaşterea hotărârilor străine 1.095-1.102
CAPITOLUL II. Executarea hotărârilor străine 1.103-1.110
TITLUL IV. Arbitrajul internaţional şi efectele hotărârilor arbitrale străine 1.111-1.133
CAPITOLUL I. Procesul arbitral internaţional 1.111-1.123
CAPITOLUL II. Efectele hotărârilor arbitrale străine 1.124-1.133
Dispoziţii finale 1.134

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă[1]

(Republicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 10 aprilie 2015)

[1] **Republicat** în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare.

N. red. L. nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost publicată în M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010, modificată şi completată prin L. nr. 76/2012 şi rectificată în M. Of. nr. 542 din 3 august 2012;

După **prima republicare** (M. Of. nr. 545 din 3 august 2012), L. nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost modificată şi completată prin:

– **L. nr. 206/2012** pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din L. nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 762 din 13 noiembrie 2012);

– **O.U.G. nr. 4/2013** privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 68 din 31 ianuarie 2013) aprobată, cu modificări, prin **L. nr. 214/2013** (M. Of. nr. 392 din 29 iunie 2013);

– **L. nr. 72/2013** privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligaţiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesionişti şi între aceştia şi autorităţi contractante (M. Of. nr. 182 din 2 aprilie 2013);

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 473/2013** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 659 alin. (3) [devenit art. 660 alin. (3)

– **L. nr. 138/2014** pentru modificarea şi completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 462/2014** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 83 alin. (3) şi art. 486 alin. (3) (M. Of. nr. 775 din 24 octombrie 2014);

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 558/2014** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 142 alin. (1) teza întâi şi ale art. 145 alin. (1) teza întâi (M. Of. nr. 897 din 10 decembrie 2014).

După **a doua republicare** (M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015), L. nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost modificată prin:

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 485/2015** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 13 alin.(2) teza a doua, art. 84 alin.(2) şi art. 486 alin. (3) (M. Of. nr. 539 din 20 iulie 2015);

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 839/2015** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 493 alin. (5) (M. Of. nr. 69 din 1 februarie 2016);

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 866/2015** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 509 alin. (1) (M. Of. nr. 69 din 1 februarie 2016);

– **O.U.G. nr. 1/2016** pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);

– **Rectificarea** publicată în M. Of. nr. 234 din 30 martie 2016;

– **Decizia Curţii Constituţionale nr. 169/2016** de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 142 alin. (1) teza întâi şi ale art. 145 alin. (1) teza întâi (M. Of. nr. 353 din 9 mai 2016);

– **L. nr. 17/2017** privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 196 din 21 martie

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

TITLUL PRELIMINAR
Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă şi principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I
Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Art. 1. Obiectul şi scopul Codului de procedură civilă. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare ***codul***, stabileşte regulile de competenţă şi de judecare a cauzelor civile, precum şi cele de executare a hotărârilor instanţelor şi a altor titluri executorii, în scopul înfăptuirii justiţiei în materie civilă.

(2) În înfăptuirea justiţiei, instanţele judecătoreşti îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăţilor fundamentale, a drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi persoanelor juridice, aplicarea legii şi garantarea supremaţiei acesteia.

Art. 2. Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă. (1) Dispoziţiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispoziţiile prezentului cod se aplică şi în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziţii contrare. *[Regl. ant.: CPC 1865 – art. 721]*

Art. 3. Aplicarea prioritară a tratatelor internaţionale privitoare la drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispoziţiile privind drepturile şi libertăţile persoanelor vor fi interpretate şi aplicate în concordanţă cu Constituţia, Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, şi prezentul cod, au prioritate reglementările internaţionale, cu excepţia cazului în care prezentul cod conţine dispoziţii mai favorabile.

Legislaţie conexă: ♦ Constituţia României – art. 11, art. 20; ♦ C. civ. – art. 4.

Art. 4. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părţilor.

Legislaţie conexă: ♦ TFUE – art. 288; ♦ Constituţia României – art. 148 alin. (2); ♦ C. civ. – art. 5.

CAPITOLUL II
Principiile fundamentale ale procesului civil

Art. 5. Îndatoriri privind primirea şi soluţionarea cererilor. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească şi să soluţioneze orice cerere de competenţa instanţelor judecătoreşti, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluţionată nici în baza legii, nici a uzanţelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispoziţiilor legale privitoare la situaţii asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanţele acesteia şi ţinând seama de cerinţele echităţii.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziţii general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunţă în cauzele ce îi sunt supuse judecăţii.

Legislaţie conexă: ♦ Constituţia României – art. 21 privind accesul liber la justiţie.

Art. 6. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim şi previzibil. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim şi previzibil, de către o instanţă stabilită de lege. În acest scop, instanţa este datoare să dispună toate măsurile permise de lege şi să asigure desfăşurarea cu celeritate a judecăţii.

(2) Dispoziţiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător şi în faza executării silite.

Legislaţie conexă: ♦ CEDO – art. 6; ♦ Constituţia României – art. 21 alin. (3); ♦ L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară: art. 10.

Art. 7. Legalitatea. (1) Procesul civil se desfăşoară în conformitate cu dispoziţiile legii.

(2) Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispoziţiilor legii privind realizarea drepturilor şi îndeplinirea obligaţiilor părţilor din proces.

Legislaţie conexă: C. civ. – art. 1.

Art. 8. Egalitatea. În procesul civil părţilor le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal şi fără discriminări.

Legislaţie conexă: ♦ CEDO – art. 6 şi art. 14; ♦ Constituţia României – art. 16 - egalitatea în drepturi; ♦ L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară – art. 7.

Art. 9. Dreptul de dispoziţie al părţilor. (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, în cazurile anume prevăzute de lege, la cererea altei persoane, organizaţii ori a unei autorităţi sau instituţii publice ori de interes public.